

МАКЕДОНСКИ
ЦЕНТАР ЗА
МЕЃУНАРОДНА
СОРАБОТКА

BALKAN
CIVIL
SOCIETY
DEVELOPMENT
NETWORK

C N V O S
Centre for Information Service,
Co-operation and Development of NGOs

Консултации со граѓански организации

Утврдување на приоритетни области за финансирање на програмските активности на здруженијата и фондациите од Буџетот на Република Северна Македонија за 2020 година

Локација: Битола, х. Милениум, **14 ноември (четврток) 2019г.**

Записник на забелешките и заклучоците од работата во групи (вкупно 13 претставници на граѓански организации распоредени во 2 групи)

ГРУПА 1.

Фасилитатор: Сузана Никодијевиќ - Филиповска, Одделение за соработка со НВО
Записничар: Александра Савевска, МЦМС
Дискусија за приоритетите. (Прилог дневен ред)

Општа дискусија

Фасилитаторот ја вовеле групата во приоритетите, им дозволи на присутните да се преставаат и потоа отвори простор за дискусија.

Во Битола присутните граѓански организации најпрво укажаа на недоволната поддршка од општината за развој на граѓанските организации како и недоволните средства за реализирање на активностите и целите согласно нивните програми. Во општина Битола граѓанските организации се соочуваат со големи организациски предизвици и иако неколку пати бил упатен апел до општината за соодветна поддршка како на пример обезбедување на простории за работа каде граѓанските организации ќе можат да бидат повидливи и вклучени во развојот на заедницата сепак не наишле на позитивен одговор од општината. Граѓанските организации сметаат дека во Пелагонискиот регион недостасува заеднички центар за НВО каде сите организации кои се активни ќе може да соработуваат и ги споделуваат ресурсите со цел поголем успех во работата. Организациите се пожалија на намален капацитет на организациите од пелагонискиот регион за вмрежување. Неопходно е да се одржи капацитетот на граѓанските организации со тоа што институциите и извршната власт ќе обезбедат основна инфраструктура за нивна работа.

Генерално за приоритетите за 2020г. дадоа забелешка дека организациите се препознаваат во наведените приоритети и имаат способност да направат проекти кои ќе бидат конкурентни на останатите. Но, се сложија дека 12 милион денари за реализирање

Програма за структура и поддршка на граѓанското општество и медиуми 2016-2017
Инструмент за претпристапна помош (ИПА)

Програма „Одржливо граѓанско општество: државно финансирање на ГО“
Финансирана од Европската Унија
Договор бр. ИПА/2017/393-196

на наведените приоритети во 2020г. е премала сума и Владата треба сериозно да размисли за зголемување. Организациите истакнаа дека е потребно во повиците на Владата да се поттикнува ко-аплицирањето со цел создавање на партнерства меѓу организациите.

Коментари и предлози поврзани со Предлог-приоритетните цели за програма за финансирање на програмските активности на здруженијата и фондациите за 2020 година

Најпрво се забележа дека **првиот приоритет** е важен и дека всушност се пресликува во сите наведени приоритети. И во овој приоритет не треба да се оди многу нашироко туку едноставно да им се објасни на граѓаните кои се тие европски вредности кон кои целиме. Присутните забележаа дека во предлог приоритетите недостасува приоритет за промовирање и развој на културата. Еден од присутните забележа дека заштита на културното наследство треба да биде еден од најважните приоритети на Владата. Во дискусијата фасилитаторот додаде дека приоритет поврзан за културата е изоставен бидејќи Министерството за култура веќе доделува средства за граѓанските организации и затоа во овие приоритети нема издвоено посебен.

За **приоритет бр. 4** (унапредување на родовата еднаквост во сите области од општественото живеење и вклучување на родовата перспектива во креирањето на политиките и буџетите) се истакна дека родовата еднаквост треба да биде посебен приоритет. Се забележа дека сите податоци денес од државата говорат дека жената не е доволно застапена во различните сектори и нивоа на работа и затоа овој приоритет треба да биде поставен самостојно со цел да се унапреди положбата на жената.

За **приоритет бр. 5** (зајакнување на капацитетите на општините, зголемување на нивната транспарентност, отчетност и инклузивност преку зголемено учество на граѓаните во донесувањето одлуки, поради подобрување на квалитетот на живеење) се упати забелешка дека треба да се отстрани, веќе се организирале доста обуки за активно вклучување на граѓанските организации и граѓаните во развојот на политиките на локално ниво, но општините често биле отсутни од овие настани. Општините имаат буџети и тие треба да подготвуваат соодветна поддршка за граѓанските организации преку која ќе може да се реализираат целите на еден ваков приоритет.

За **приоритет бр. 6** (развој на социјалното претприемништво) се упати забелешка дека е неопходен за граѓанските организации. Ова е нов концепт и граѓанските организации имаат потреба од дополнително градење на капацитетите во ова поле. Се набројаа и

неколку примери за социјално претприемништво кои се познати во граѓанскиот сектор и потребата за нови идеи и иновации во ова поле.

Исто така присутните забележаа дека недостасува приоритет преку кој ќе се работи на меѓуетнички односи. Фасилитаторот истакна дека Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците за 2020г. има предвидено средства кои ќе ја опфатат токму темата за промовирање меѓуетничките односи. Истакна и дека повикот за граѓански организации го објавуваат некаде на крај на јануари на начин ист како и Одделението. За останатите приоритети учесниците немаа посебни забелешки, а доколку во наредните два дена сакаат да дополнат тоа да го сторат преку он-лине прашалникот.

Коментари и предлози поврзани со процес на аплицирање, организациски критериуми, потребни документи и програмски критериуми за проценка на квалитетот на проектите

Во овој дел се направи појаснувања околу потребните документи за аплицирање и начинот на оценување. Организациите позитивно го оценија отфрлањето на документот за платени даноци. Исто така го поздравиле и начинот на оценување на организацискиот капацитет особено што со новото вреднување ќе се оценува пропорционално согласно средствата кои се доделуваат. Исто така, промените во однос на оценката на мрежното работење се поздравиле како позитивни.

ГРУПА 2.

Фасилитатор: Загорка Видоевска Одделение за соработка со НВО
Записничар: Фанија Ивановска, МЦМС
Дискусија за приоритетите. (Прилог дневен ред)

Општа дискусија

На почетокот од дискусијата фасилитаторот на учесниците во групата им ги презентираше приоритети за финансирање на ГО како и критериумите за аплицирање. Таа посебен акцент стави на разликите и промените на критериумите од 2019 година и 2020 година. Потоа, таа ги замоли присутните да дискутираат за нивните ставови во однос на тоа како се дефинирани приоритетите, дали сметаат дека треба да бидат изменети, дополнети или дали е потребно да се додадат приоритети кои воопшто не се наведени.

Најпрво дискусијата беше насочена кон проблемите со кои се соочува граѓанскиот сектор во регионот. Од присутните беше посочено дека веќе подолго време имаат потреба од

воспоставување на граѓански ресурсен центар во регионот. Место кое ќе можат да го користат за работа, организирање на настани, информирање и меѓусебно вмрежување. Како пример ги посочија граѓанските ресурсни центри отворени во Скопје, Штип и Гостивар од страна на МЦМС во рамки на програмата Национален ресурсен центар за граѓански организации. Дополнително, тие укажаа на ниската соработка помеѓу организациите во регионот, недостапноста на општината и локалните училишта за соработка со граѓанските организации, како и насоченоста на сите фондови за здруженија и фондации во Скопје и скопскиот регион што негативно влијае врз развојот и одржливоста на граѓанскиот сектор во пелагонискиот регион. Учесниците потенцираа и дека дел од здруженијата во регионот не аплицираат за добивање на финансиска поддршка од државата бидејќи се плашат дека ќе бидат „етикетирани“, а тоа негативно ќе влијае врз нивниот кредибилитет и градењето на доверба кај нивните конституенти.

Во однос на приоритетите области за финансирање на програмските активности на здруженијата и фондациите, учесниците беа заинтересирани дали редоследот по кој се наредени влијае врз нивото приоритизирање, односно дали Одделението ќе им даде поголем приоритет на првите области. Фасилитаторот им објасни дека сите приоритетни области се подеднакво важни и дека тоа нема да има влијание врз изборот на проектите кои ќе бидат финансирани. Но дел од учесниците сметаа дека можеби треба да постои рангираност на приоритетните области, особено бидејќи некои од нив отскокнуваат по нивната важност за регионот, на пример деветтата и десеттата приоритетна област кои се однесуваат на намалување на влијанијата од климатските промени и подигнување на јавната свест за значењето на животната средина.

Коментари и предлози поврзани со Предлог-приоритетните цели за програма за финансирање на програмските активности на здруженијата и фондациите за 2020 година

Учесниците во работната група посочија од потребата за дополнување на **шестата приоритетна област** која се однесува на развивање на социјалното претприемништво. Според нив оваа приоритетна област покрај социјалното претприемништво во себе треба да ги содржи и развојот на старт-ап идеите и претприемништвото во целост. Тие сметаат дека ова особено е важно за пелагонискиот регион кој се соочува со многу ниска економска развиеност. Според нив едукацијата и развивањето на свеста кај населението за можностите кои ги имаат преку започнување свои бизниси навистина може да помогне за решавање на овој проблем.

Еден од учесниците сугерираше дека во наведените приоритетни области недостасува област која ќе се однесува на прашањата поврзани со социјална инклузија и решавање на проблемот со сиромаштијата. Според него, во држава која се соочува со голема стапка на невработеност и сиромаштија ваква приоритетна област навистина е неопходна. Тој посочи дека граѓаните кои припаѓаат на овие социјално ранливи категории се најчесто подложени на дискриминација и нееднаков третман во општеството. Дополнително, според учесниците потребно е да се додаде и приоритетна област која ќе се однесува на развој на алтернативниот туризам во државата.

Коментари и предлози поврзани со процес на аплицирање, организациски критериуми, потребни документи и програмски критериуми за проценка на квалитетот на проектите

Во однос на основите организациски критериуми и посебните програмски критериуми за проценка на квалитетот на проектите учесниците ги поздравиле направените промени од 2019 година. Според нив ново предложените критериуми за 2020 година се флексибилни и оставаат простор за да аплицираат поголем број на организации.

Тие особено беа заинтересирани за начинот на кои ќе се доделуваат бодови за поттикнување на рамномерен регионален развој. Фасилитаторот им објасни дека овие бодови ќе бидат доделени во согласност со Одлуката за класификација на планската региони според степенот на развиеноста за периодот од 2018 до 2023 година. Дел од учесниците сметаа дека можеби треба да се зголеми бројот на овие бодови од 5 на 10.

Според учесниците критериумот кој се однесува на мрежното работење и соработка за граѓанските организации од регионот е навистина тешко да го исполнат со оглед на тоа дека вклученоста во платформи и мрежи во регионот е на ниско ниво.

Дел од учесниците сметаа дека потребно е да се направат два вида на повици за финансирање на граѓански организации. Едниот да биде за финансирање на проектни апликации во износ до 300.000 денари, а другиот во износ од 600.000 денари. Овие повици да содржат различни критериуми за проценка на квалитетот на проектите и капацитетот на здруженијата да ги спроведат овие проекти. На тој начин, ќе се отвори можност за финансирање и на помали граѓански организации.

ФИВ,АСв/АСв

11-46/22-2019

Скопје, 18.11.2019 г.